

Recenzija

Ako postoje kritizirajući normativi i forme i prečice pri čitanju poezije, onda je svaka moja riječ suvišna, a to je u rastućoj konstanci kucalo u meni pri svakoj pjesmi, noti, stihu, slici, poruci, u nepregledu asocijativnosti u koju me Ines Peruško Rihtar vraća i šalje u „*Uvid sadašnjosti*“. Ne bih se kladila u namjernu i svjesnu lucidnost o naslovu ove zbirke, jednostavno, čitajući je, prvi je dojam o dobronamjernosti pružanja užitka čitaocu, bez ikakve primjese navalencije.

Prvo se vraćam na prvo, da je preda mnom jedno žensko pismo. Stojim dugo kraj jednog „*Biser*“-a, i „*vjerujem da iz školjki izlazi ono što se zove san, san, svake druge žene*“ i vidim jasno svijet (svijest) pjesnikinje ponuđen kao odgovor ako se zapitamo koja je ona prva žena koje nema u stihovima. Ponuđen kao počašćen, nikada se ne bi smjelo izustiti o ovako bogato pjesnički čitalačkom učešću u njenoj realnosti. Kako god se tumači, ta prva žena je ona sama (sadašnjost). Ja ne znam ništa o vremenu, o tom rasponu nastajanja ove poezije i to je ono najitrigantnije u svakom pjesnikinom otkriću, u svakom mom otkriću stiha, pjesme, metafore, istine, divno privlačne poetike, kao da je u jednom času, poput probuđena i budnija kako možda nikada neće biti, svjesno odjednom nanizala jednu zrelu zbirku, bez ikakve sumnje je li vrijeme ubiranja plodova. Kao da poručuje za buduće u vremenu da ne garantuje da će se ponoviti, ni knjiga, ni

pjesma, ni ona sama. Fascinirajući doživljaj i jedinstven bilo kojim redom da se zbirka čita. Pjesma „*Apokaliptični strah*“ o tome sjajno svjedoči. Potpuni Karpe diem.

Ines ne koristi rimu u smislu formiranja sklada, u smislu lakšeg čitanja (pamćenja) poput opće iste neprisutnosti u suvremenoj poeziji. I njen sklad je ritmika duhovnog. Daje nam svježe nađeno osvježeno traženjem. Nigdje nema upitnosti već jasno pjevanje o onome što je želja i ono što je stvarno. A to je u njenom kodu pjevanja, u njenim pjesmama isto. U pjesmi „*Ruke*“, ja naprosto uživam u toj jednostavnosti, u prekrasnoj naraciji koja odzvanja i ostavlja note, znakove svoje ode. I tako lako uviđam njen osjećaj nepotrebnosti poezije, kao iste neophodnosti da iskaže sve što je jako važno. Tako snažno obraćanje poeziji su pjesme: „*Misao*“, „*Mislam*“, „*Ne sanjaj me*“, bitne kao život kamoli osjećaji, potrebne slike duše, kroz izvesne trenutke.

„*Svijet je hladan i na suncu, dok malo oblaka može dosaditi*“...Ines je dosegla prilično visoke razine osobne mudrosti. Njene pjesme možemo čitati citirajući, uzeti iz konteksta, a ostaju cjelina dok ih proživljavamo svojim osjetilima.

S posebne strane gledajući, pjesnikinja niti ne traži išta, ona svugdje sve oko sebe pronalazi, pjeva o životu bez cinizma, podvojnosti, bez srdžbe, bez zlovolje, ali nikako naivnim ushitom u kom bi i sama mogla nestati. Toliko je krasnih stihova u ovim pjesmama kroz čije čitanje čitalac ima divanu uputnost, oslikanost i uvid kao da ih drži na dlanovima svojih ruku i kao da tek usputno objašnjava kroz prekrasno značenje i metaforiku, njihovo i njeno jedino moguće obličje. Ako ima potrebu mijenjati svijet, ona to nagovještava kao svrhu, kao vodič, kuda se može, a kuda ne treba. Sva simbolika je ona sama u svemu.

Ines Peruško Rihtar nesumnjivo vjeruje u božansko i vjeruje u ljudsko. Kroz njenu liriku, poeziju, svakog čitaoca će duboko dotaći da je svaka njena pjesma molitva. Na koncu, ona i sama o tome pjeva. Posebna u tom kontekstu je pjesma „*San*“. Do te mjere ponizno lijepa da čovjek ushitom sugerira sebi: da, tako se moli, da, tako cijelim sobom, baš kao u ovoj pjesmi...

*“Na ovoj Zemlji
polja razbacana.
U vrtovima srca,
ponekad golubovi
krilima pletu zidove horizonta.
Moje tijelo
otvorilo se milovanju kiše,
da se odmori od umornih želja.”*

Ništa manje u istom smislu nije vjerodostojna upravo pjesma *“Uvid sadašnjosti”*. Daleko od religioznosti, mudrošću dobrohotnosti i nesebičnom ljubavlju bližnjeg svega, jasna je nagrada u volumenu dara da voli sebe sama. Takva je njena poezija.

Puna je ljubavi i razumijevanja života, bližnjih, životne blagodeti su uslovno rečeno čudo, jer ona vjeruje u čudotvornost ljepote i čudotvornost poslušnosti od svega oko nje što je nečemu može poučiti, oplemeniti i obogatiti kako duhovno tako i umno. Voli istovremeno kao žena i kao ljubavnica, beskrajno zavodljivo ženstveno. Njena je erotika, kao i mašta sveta stvar. Ne moram izreći da je mahom prisutnosti pjesama u ovoj zbirci ovo jedna nenamjerno vrlo diskretna ljubavna poezija.

Ines Peruško Rihtar ima u svojim pjesmama taktove kojim pjeva i koje na divan način prenosi čitaocu da ga slijedi spram užitaka koji ova zbirka donosi, nudi i daje. Ako je ne pratite, teško ćete razumijeti gdje i zašto krije svoje bisere, u kojoj pjesmi više, a u kojoj manje. Dakle, Ines voli da se poigra poetikom i kroz nju s nama čitaocima, na prekrasan način, osobnim stilom pisane riječi: Poezijom. Pjesnikinja je dinamičnog duha koji upravo na ovaj način kroti i usaglašava biti, i ostati žena, dama, majka, supruga i prijatelj, i iznad svega za pravog čovjeka požrtvovana. Vrhunska je njena poetika. Vrhunska je pjesnikinja. Njoj nisu potrebni buntovi, ona se ničemu ne čudi, jer odveć dobro raspoznaje i razumije.

Vesna Konc Marjanović
pjesnikinja